

Regeringens proposition

2006/07:92

Lag om strukturfondspartnerskap

Prop.
2006/07:92

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 mars 2007

Fredrik Reinfeldt

Maud Olofsson
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag om strukturfondspartnerskap som möjliggör bildandet av sådana organ inom ramen för förvaltningen av EG:s strukturfonder. Partnerskapen skall ha till uppgift att under beredningen av ärenden om stöd från EG:s strukturfonder avge bindande yttranden om vilka av de projektansökningar som godkänts av den förvaltande myndigheten som skall prioriteras.

Strukturfondspartnerskapen skall bildas regionalt och vara sammansatta av förtroendevalda representanter för kommuner och landsting i berörda län samt, i vissa fall, Sametinget, företrädare för arbetsmarknadens organisationer och för berörda länsstyrelser, länsarbetsnämnder, intresseorganisationer och föreningar. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om strukturfondspartnerskap.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Bakgrund	5
4.1	Förvaltningen av EG:s strukturfonder under programperioden 2007–2013	5
4.2	Strukturfondspartnerskapen och deras uppgifter	6
5	Överväganden och förslag	7
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	10
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2007.	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2006/07:92

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om strukturfondspartnerskap.

2 Förslag till lag om strukturfondspartnerskap

Prop. 2006/07:92

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Inom ramen för förvaltningen av EG:s strukturfonder skall strukturfondspartnerskap bildas enligt denna lag.

Inom det geografiska området för varje regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning och motsvarande regionala planer för det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning skall ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildas.

Strukturfondspartnerskapet skall bland de ansökningar som godkänts av förvaltande myndighet för det berörda strukturfondsprogrammet yttra sig över vilka ansökningar som skall prioriteras. Strukturfondspartnerskapets yttrande skall vara bindande i den förvaltande myndighetens fortsatta handläggning.

2 § Om ansökan om stöd avser ett projekt inom ett regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning, skall strukturfondspartnerskapet samråda med berört samverkansorgan, regionalt självstyrelseorgan eller länsstyrelse i fråga om projektets överensstämmelse med det regionala utvecklingsarbetet i berörda län.

3 § Ett strukturfondspartnerskap skall vara sammansatt av

1. förtroendevalda representanter för kommuner och landsting i berörda län samt, i vissa fall, Sametinget,
2. företrädare för arbetsmarknadens organisationer, och
3. företrädare för berörda länsstyrelser, länsarbetsnämnder, intresseorganisationer och föreningar.

Regeringen utser ordförande för strukturfondspartnerskapet.

Ordföranden utser övriga ledamöter i strukturfondspartnerskapet efter ett nomineringsförfarande och enligt de grunder som regeringen bestämmer. Det sammanlagda antalet ledamöter enligt första stycket 1 skall överstiga antalet övriga ledamöter.

4 § Vid strukturfondspartnerskapens handläggning skall bestämmelserna om jäv i 11 och 12 §§ förvaltningslagen (1986:223) tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Näringsdepartementet har det utarbetats en promemoria, Lag om stukturfondspartnerskap (N2007/1059/RUT). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remitterats till de remissinstanser som framgår av *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2007/1059/RUT).

Lagrådet

Förslaget är lagtekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande från Lagrådet har därför inte inhämtats.

4 Bakgrund

4.1 Förvaltningen av EG:s strukturfonder under programperioden 2007–2013

Den nya programperioden för EG:s strukturfonder omfattar perioden 2007–2013. För att bidra till en stärkt regional konkurrenskraft och sysselsättning i Sverige har det upprättats ett nationellt strukturfondsprogram för Europiska socialfonden och åtta regionala strukturfondsprogram för Europeiska regionala utvecklingsfonden. De regionala strukturfondsprogrammen avser

1. Skåne–Blekinge (Skåne och Blekinge län),
2. Småland med öarna (Kalmar, Kronobergs, Jönköpings och Gotlands län),
3. Västsverige (Västra Götalands och Hallands län),
4. Östra Mellansverige (Uppsala, Södermanlands, Örebro, Västmanlands och Östergötlands län),
5. Stockholm (Stockholms län),
6. Norra Mellansverige (Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län),
7. Mellersta Norrland (Jämtlands och Västernorrlands län), och
8. Övre Norrland (Norrbottnens och Västerbottens län).

Med utgångspunkt från det nationella strukturfondsprogrammet skall regionala ESF-planer utarbetas för vart och ett av de geografiska områden som motsvarar programområdena för de regionala strukturfondsprogrammen.

Regeringens utgångspunkter för den nya programperioden har övergripande redovisats i 2007 års budgetproposition, se prop. 2006/07:1, utg.omr. 19, s. 46. Regeringen har där gjort bedömningen att huvudprinciperna för verksamhetsansvaret avseende Europeiska regionala utvecklingsfonden bör följa vad som anges i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 (den nationella strategin). Riksdagen har ställt sig bakom denna bedömning, se bet. 2006/07:NU2, s. 26.

En närmare beskrivning av hur regeringen avser att organisera förvaltningen av EG:s strukturfonder under programperioden 2007–2013 finns i den nationella strategin. Där anges att organisationsstrukturen för genomförandet av strukturfondsperioden 2007–2013 skall underlätta för gemensamma nationella och regionala prioriteringar mellan regional utvecklingspolitik, arbetsmarknadspolitik och EU:s sammanhållningspolitik.

Regeringen har nyligen i förordning beslutat de bestämmelser för förvaltningen av EG:s strukturfonder som är nödvändiga för den nya programperioden. Organisationens huvudsakliga komponenter är två förvaltande och attesterande myndigheter samt åtta strukturfondspartnerskap. Verket för näringslivsutveckling skall vara förvaltande och attesterande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen och Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige skall vara förvaltande och attesterande myndighet för det nationella strukturfondsprogrammet. Förordningens innehåll överensstämmer i huvudsak med vad som anges i den nationella strategin, med undantag för att strukturfondspartnerskapen och deras uppgifter ännu inte har förordningsreglerats.

4.2 Strukturfondspartnerskapen och deras uppgifter

I den nationella strategin anges att det inom området för det regionala strukturfondsprogrammet och den regionala planen för det nationella programmet bör bildas ett gemensamt partnerskap. Genom att de regionala strukturfondspartnerskapen är gemensamma kan genomförandet av insatser inom de regionala strukturfondsprogrammen och det nationella strukturfondsprogrammet ske mer samordnat.

Enligt vad som anges i budgetpropositionen för 2007 anser regeringen att ett starkt inflytande bör ges regionala företrädare avseende användningen av medel från EG:s strukturfonder. Regeringen anför vidare i budgetpropositionen att den förvaltande myndigheten endast skall få bevilja stöd i enlighet med partnerskapets prioriteringar.

Rörande strukturfondspartnerskapets uppgifter anges i den nationella strategin följande. Partnerskapets huvudsakliga uppgift bör vara att prioritera mellan ansökningar om stöd till projekt. Den förvaltande myndigheten skall dessförinnan ha kontrollerat att stödet är förenligt med programmet och med nationella och gemenskapsrättsliga bestämmelser. Beträffande de regionala strukturfondsprogrammen skall strukturfondspartnerskapets prioriteringar göras efter samråd med den aktör (berört samverkansorgan, regionalt självstyrelseorgan eller länsstyrelse) som har huvudansvaret för det regionala utvecklingsarbetet i det län där projektet ska bedrivas. I den förvaltande myndighetens uppgifter ingår att uppmärksamma behovet av såväl samordning som avgränsning mot övriga utvecklingsprogram som genomförs på regional nivå, särskilt regionala tillväxtprogram och det nya landsbygdsprogrammet. För att säkerställa såväl det nationella som de regionala strukturfondsprogrammets regionala förankring är regeringens utgångspunkt att den förvaltande myndigheten, som beslutar om stöd till projekt, endast skall få bevilja stöd i enlighet med strukturfondspartnerskapets prioriteringar av ansökningar om stöd till projekt.

Strukturfondspartnerskapets sammansättning beskrivs i den nationella strategin enligt följande. Varje partnerskap bör bestå av förtroendevalda representanter för kommuner och landsting i berörda län samt av företrädare för arbetsmarknadens organisationer och för berörda länsstyrelser, länsarbetsnämnder, intresseorganisationer och föreningar. I strukturfondspartnerskapen för Övre Norrland och Mellersta Norrland skall det finnas representanter för Sametinget. Strukturfondspartnerskapets ordförande bör utses av regeringen. Ordföranden bör i sin tur utse ledamöter i partnerskapet efter ett nomineringsförfarande.

5 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: Med stöd av en lag om strukturfondspartnerskap skall ett strukturfondspartnerskap bildas inom området för varje regionalt strukturfondsprogram och motsvarande regionala ESF-plan för det nationella strukturfondsprogrammet.

Strukturfondspartnerskapen skall ha till uppgift att välja ut vilka ansökningar om stöd till projekt som finansieras av EG:s strukturfonder som skall prioriteras. Urvalet skall ske bland ansökningar som godkänts av de förvaltande myndigheterna för de regionala strukturfondsprogrammen respektive det nationella strukturfondsprogrammet. Om ansökan avser ett regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning skall partnerskapet samråda med berört samverkansorgan, regionalt självstyrelseorgan eller länsstyrelse i fråga om projektens överensstämmelse med det regionala utvecklingsarbetet i berörda län.

Strukturfondspartnerskapen skall bestå av förtroendevalda representanter för kommuner och landsting i berörda län samt, i vissa fall, Sametinget, företrädare för arbetsmarknadens organisationer och berörda länsstyrelser, länsarbetsnämnder, intresseorganisationer och föreningar. Regeringen skall utse ordförande för strukturfondspartnerskapen. Ordföranden skall utse övriga ledamöter i strukturfondspartnerskapet enligt de grunder som regeringen bestämmer. Det sammanlagda antalet ledamöter från kommuner och landsting samt, i förekommande fall, Sametinget, skall överstiga antalet övriga ledamöter.

Vid strukturfondspartnerskapets handläggning skall förvaltningslagens regler om jäv tillämpas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Svenska ESF-rådet och *Verket för näringslivsutveckling* avstyrker emellertid promemorians förslag om att strukturfondspartnerskapens prioriteringar skall vara bindande och anför bland annat följande. Den förvaltande myndighetens uppgifter och ansvar framgår av rådets

förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999. Enligt förordningens artikel 60 skall förvaltningsmyndigheten ha ansvaret för programmets förvaltande och genomförande i enlighet med vad som närmare anges där. Om beslutsfunktioner i form av bindande prioriteringar överläts till strukturfondspartnerskapet begränsas förvaltningsmyndighetens möjligheter att fullfölja sina uppgifter och sitt ansvar. En nationell bestämmelse om att förvaltningsmyndigheten är bunden av partnerskapets yttrande torde inte överensstämma med bestämmelserna i rådets förordning. *SACO*, *TCO*, *Svenskt Näringsliv* och *Företagarna* avstyrker förslaget och ifrågasätter sina möjligheter att delta i partnerskap med en myndighetsutövande roll. *Justitieombudsmannen (JO)* anför bland annat att det i promemorian saknas närmare överväganden om vilka regler som skall gälla vid partnerskapets ärendehandläggning.

Kammarrätten i Stockholm har bland annat ifrågasatt om inte de kriterier som strukturfondspartnerskapet skall tillämpa vid prioriteringarna borde anges i lagen. Flera remissinstanser har vidare efterfrågat en tydligare skrivning angående partnerskapets uppgift och i fråga om att prioriteringen skall vara bindande för den förvaltande myndigheten. Ett antal remissinstanser har också pekat på att strukturfondspartnerskapets sammansättning och arbete kräver ytterligare reglering samt att det i promemorians lagförslag saknas regler om jäv för ledamöterna i partnerskapen.

Skälen för regeringens förslag: Utgångspunkten enligt den nationella strategin är att de förvaltande myndigheterna, innan de fattar beslut om stöd från EG:s strukturfonder, skall samråda med strukturfondspartnerskapet i programområdet. Avsikten är att strukturfondspartnerskapet vid samrådet skall prioritera mellan ansökningar om stöd. Eftersom sådana prioriteringar sker som led i beredningen av stödärenden kommer partnerskapet att ha en förvaltningsuppgift. Enligt den nationella strategin skall den förvaltande myndigheten vid sitt beslutsfattande vara bunden av de prioriteringar som strukturfondspartnerskapet gjort. Partnerskapets förvaltningsuppgift innefattar då myndighetsutövning. Enligt 11 kap. 6 § tredje stycket regeringsformen kan förvaltningsuppgifter överlämnas till bl.a. föreningar, samfälligheter och enskilda. Eftersom uppgifterna innefattar myndighetsutövning skall överlämnandet ske i lag.

Vad gäller förhållandet mellan de förvaltande myndigheternas beslutsfattande och strukturfondspartnerskapets yttrande om prioriteringar vill regeringen framhålla följande. Inledningsvis skall de förvaltande myndigheterna, utifrån ett laglighetsperspektiv, godkänna ansökningar om stöd till projekt. Partnerskapen väljer därefter med bindande verkan ut vilka av de godkända ansökningarna som skall prioriteras. Det är alltså endast projekt som har godkänts av de förvaltande myndigheterna som kan komma ifråga för stöd. Det är inte i något skede partnerskapets uppgift att ta ställning till enskilda delar av projekten. När strukturfondspartnerskapen har gjort sina prioriteringar fattar de förvaltande myndigheterna beslut om stöd. Eftersom ansvaret för beslutsfattandet inte är tänkt att ligga någon annanstans än på de förvaltande myndigheterna

strider propositionens förslag inte mot rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999.

På grund av partnerskapets funktion i handläggningen av ansökningarna fordras inga andra handläggningsregler för strukturfondspartnerskapet än en bestämmelse om att förvaltningslagens regler om jäv skall gälla. Propositionens lagförslag har kompletterats med en paragraf av den innebörden.

Med anledning av remissinstansernas påpekanden har vissa förtydliganden gjorts i propositionens lagförslag. Det uttrycks nu på ett tydligare sätt att prioriteringarna skall göras bland ansökningar som godkänts av de förvaltande myndigheterna och att prioriteringarna skall vara bindande. Enligt regeringens bedömning skall det dock stå partnerskapen fritt att själva avgöra vilka överväganden som skall göras i prioriteringarna.

En särskild fråga när det gäller strukturfondspartnerskapets sammansättning är antalet ledamöter och ledamöternas fördelning på olika intressekategorier. En utgångspunkt bör vara att antalet ledamöter är förhållandevis begränsat. De olika regionala strukturfondsprogrammen och de regionala planerna inom det nationella strukturfondsprogrammet kommer att omfatta allt från ett till fem län. Det finns därmed skäl att ha en viss flexibilitet i fråga om antalet ledamöter i de olika strukturfondspartnerskapen. Samtidigt bör de olika partnerskapen vara någorlunda jämnstora. Regeringen bör i förordning besluta om antalet ledamöter och hur dessa skall fördelas på olika intressekategorier. Detsamma gäller rörande nödvändiga bestämmelser om formerna för partnerskapets arbete. Med en sådan lösning tyngs inte lagtexten av omfattande bestämmelser om detta.

Strukturfondspartnerskapens sammansättning bygger på att såväl enskilda som företrädare för kommuner och landsting skall delta i partnerskapets arbete. Enligt 8 kap. 3 § regeringsformen skall föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna, som gäller åligganden för enskilda, meddelas genom lag. Enligt 8 kap. 5 § regeringsformen meddelas också föreskrifter om kommunernas befogenheter och åligganden i lag. Det skall dock noteras att vare sig någon enskild eller någon kommun direkt kommer att pekas ut som skyldig att medverka i partnerskap.

Den nya strukturfondsperioden inleddes den 1 januari 2007. Sveriges förslag till strukturfondsprogram har ännu inte godkänts av Europeiska kommissionen. Godkännanden av programmen väntas under våren 2007. Därefter kan programarbetet påbörjas. Lagstiftningen om strukturfondspartnerskapen bör då finnas på plats. Lagen bör träda i kraft den 1 juli 2007.

Lag om strukturfondspartnerskap

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Inom ramen för förvaltningen av EG:s strukturfonder skall strukturfondspartnerskap bildas enligt denna lag.

Strukturfondspartnerskapen skall pröva frågor om prioriteringar mellan ansökningar om stöd till projekt som finansieras genom regionala strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning eller det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning.

Inom det geografiska området för varje regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning och motsvarande regionala ESF-plan för det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning, skall det bildas ett gemensamt strukturfondspartnerskap.

2 § Om ansökan om stöd avser ett projekt inom ett regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning, skall strukturfondspartnerskapet samråda med berörda samverkansorgan, regionala självstyrelseorgan och länsstyrelser i fråga om projektets överensstämmelse med det regionala utvecklingsarbetet i berörda län.

3 § Ett strukturfondspartnerskap skall vara sammansatt av

1. förtroendevalda representanter för kommuner och landsting i berörda län samt, i vissa fall, Sametinget,
2. företrädare för arbetsmarknadens organisationer, och
3. företrädare för berörda länsstyrelser, länsarbetsnämnder, intresseorganisationer och föreningar.

Regeringen utser ordförande för strukturfondspartnerskapet.

Ordföranden utser övriga ledamöter i strukturfondspartnerskapet efter ett nomineringsförfarande och enligt de grunder som regeringen bestämmer. Det sammanlagda antalet ledamöter enligt första stycket 1 skall överstiga antalet övriga ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2006/07:92
Bilaga 2

Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Stockholm, Ekonomistyrningsverket, Statskontoret, Verket för förvaltningsutveckling, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Sametinget, Arbetsmarknadsstyrelsen efter hörande av länsarbetsnämnder, Svenska ESF-rådet, Glesbygdsverket, Verket för näringslivsutveckling, Sollentuna kommun, Eskilstuna kommun, Flens kommun, Norrköpings kommun, Vadstena kommun, Emmaboda kommun, Kalmar kommun, Burlövs kommun, Eslövs kommun, Malmö kommun, Falkenbergs kommun, Varbergs kommun, Bengtsfors kommun, Stenungsunds kommun, Svenljunga kommun, Tjörns kommun, Torsby kommun, Gagnefs kommun, Hofors kommun, Söderhamns kommun, Krokoms kommun, Lycksele kommun, Haparanda kommun, Landstinget i Stockholms län, Handikappförbundens samarbetsorgan, Sveriges kommuner och landsting, Svenskt näringsliv, Hushållningssällskapens förbund, Tjänstemännens centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Coompanion – Kooperativ utveckling Sverige, Folkrörelserådet Hela Sverige ska leva, Kooperationens förhandlingsorganisation, Lantbrukarnas riksförbund, Regionförbundet i Kalmar län, Skåne läns landsting, Regionförbundet i Örebro, Västra Götalands läns landsting, Region Dalarna, Sveriges akademikers centralorganisation, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Jämtlands läns landsting, Regionförbundet Sörmland, Norrbottens läns landsting/Kommunförbundet i Norrbottens län, Kommunförbundet i Västernorrlands län, Regionförbundet Gävleborg, Företagarnas riksorganisation, SACO-föreningen vid Svenska ESF-rådet, NTG Partnerskap, Nätverk mot utanförskap.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2007.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors.

Föredragande: Statsrådet Olofsson.

Regeringen beslutar proposition 2006/07:92 Lag om strukturfonds-
partnerskap.